

Odbor odpadů

Vršovická 65, 100 10 Praha 10

www.mzp.cz

Odpovědi na nejčastější dotazy k povinnostem vyplývajícím ze směrnice EU 2019/904 a návrhu zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí

Základní právní předpisy

- Směrnice 2019/904/EU o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí („směrnice o jednorázových plastech“)
- Návrh zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí (sněmovní tisk 1155; „zákon o jednorázových plastech“) a návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí (sněmovní tisk 1156)
- Nařízení Evropské komise 2151/2020/EU, kterým se stanoví pravidla pro harmonizované specifikace pro označování plastových výrobků na jedno použití uvedených v části D přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí (ve znění zveřejněné opravy ze dne 5. 3. 2021)

Zákaz uvádění některých vybraných plastových výrobků na trh

Na jaké výrobky se bude vztahovat jejich zákaz uvádění na trh?

Dle návrhu zákona o jednorázových plastech je zákaz uvádění na trh navržen od 1. července 2021 a bude se týkat níže uvedených výrobků:

- *plastové vatové tyčinky,*
- *plastové příbory (vidličky, nože, lžíce, jídelní hůlky),*
- *talíře,*
- *brčka, na která se nevztahuje jiný právní předpis,*
- *nápojová míchátko,*
- *tyčky k uchycení a podpěře balónků, kromě balónků pro průmyslové nebo jiné profesionální použití,*
- *nádoby na potraviny z expandovaného polystyrenu,*
- *kelímky z expandovaného polystyrenu nádoby na nápoje z expandovaného polystyrenu,*
- *výrobky z oxo-rozložitelných plastů (kompletní zákaz).*

Co se rozumí pojmem „uvedení na trh“? Liší se pojem „uvedení na trh“ dle definice českého zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků od výkladu tohoto pojmu v tzv. „Modré příručce EU“?

„Uvedením na trh“ se dle návrhu zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí, rozumí první úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky v rámci podnikání k distribuci, spotřebě nebo použití nebo dovoz vybraného plastového výrobku. Tento výklad je zcela v souladu se směrnicí 2019/904.

Obdobně konstruovanou definici obsahuje také zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých dalších zákonů, již od r. 2002 kdy vstoupil v účinnost, přičemž MŽP nikdy neobdrželo k této definici žádné připomínky od Evropské Komise. Dle tohoto zákona se *„uvedením obalu na trh rozumí okamžik, kdy je obal, bez ohledu na to, zda samostatně nebo spolu s výrobkem, v České republice poprvé úplatně nebo bezúplatně předán nebo nabídnut k předání za účelem distribuce nebo používání nebo kdy jsou k němu poprvé převedena vlastnická práva; za uvedení obalu na trh se považuje též přeshraniční přeprava obalu z jiného členského státu Evropské unie do České republiky nebo dovoz obalu, s výjimkou propuštění do celního režimu aktivního zušlechťovacího styku nebo dočasného použití v případě, že po ukončení tohoto režimu budou obaly z České republiky vyvezeny v plném rozsahu do zahraničí“.*

Dále stejně tak již zrušený zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů definoval uvedení na trh následovně. *„Uvedením výrobku na trh v České republice (dále jen „uvedení na trh“) se rozumí „první úplatné nebo bezúplatné předání výrobku jiné osobě v České republice jeho výrobcem nebo osobou, která jej nabyla z jiné členské země Evropské unie. Za uvedení na trh se považuje též dovoz výrobku“.*

V neposlední řadě zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností (ZVUŽ), definuje uvedení na trh obdobným způsobem: „*Uvedením na trh se rozumí „ první úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného výrobku na území České republiky v rámci podnikání jeho výrobcem nebo osobou, která jej nabyla z jiného členského státu, k distribuci, spotřebě nebo použití nebo dovoz výrobku za účelem podnikání; za uvedení na trh se nepovažuje předání podle odstavce 1 písm. o)“.*

Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, má definici uvedení na trh následující: *b) uvedením výrobku na trh se rozumí první dodání výrobku na trh v rámci obchodní činnosti, kterým se rozumí předání nebo nabídnutí k předání výrobku nebo převod vlastnického práva k výrobku za účelem distribuce, používání nebo spotřeby na trhu Evropské unie, **nestanoví-li zvláštní zákon jinak**. Za uvedené na trh se považují i výrobky vyrobené nebo dovezené pro provozní potřeby při vlastním podnikání výrobců nebo dovozců a výrobky poskytnuté k opakovanému použití, je-li u nich před opakovaným použitím posuzována shoda s právními předpisy, pokud to stanoví nařízení vlády. Je-li to nezbytné, vláda nařízením blíže vymezí pojem uvedení na trh pro výrobky, na které se tento technický předpis vztahuje.*

Směrnice 2019/904 stanovuje, že členské státy stanoví sankce za porušení vnitrostátních ustanovení přijatých podle této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Pokud by v tomto případě byla odpovědnost zajištění povinností na zahraničních osobách, vnitrostátní kontrolní orgány by nemohly v praxi zajistit kontrolu těchto povinností, což by bylo v rozporu s uvedenou směrnicí. Povinnosti v rámci zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí jsou v naprosté většině stanoveny pro výrobce, který uvádí výrobky na trh, přičemž výrobci jsou v zákoně jednoznačně definováni.

Pokud se jedná o definici „uvedení na trh“ zmiňovanou v „Modré příručce EU“ k provádění pravidel EU pro výrobky, tyto definice se liší. „Modrá příručka EU“ stanovuje, že „výrobek je uveden na trh, když je poprvé dodá na trh Unie“, v tomto případě se však nejedná o právně závazný dokument.

Vztahuje se zákaz na používání jednorázových plastových příborů, které jsou součástí balených salátů?

Dle platné směrnice EP a Rady (EU) 2019/904, o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí (a k ní připravovaného zákona) se zákaz uvádět na trh plastové příbory (vidličky, nože, lžice, jídelní hůlky) bude vztahovat na veškeré takovéto vybrané výrobky, určené k jednorázovému použití.

Vztahuje se zákaz i na plastové jídelní hůlky?

Ano, plastové jídelní hůlky jsou přímo uvedeny v seznamu výrobků, které budou dle návrhu zákona o jednorázových plastech (v souladu se směrnicí o jednorázových plastech) zakázány uvádět na trh od 1. července 2021.

Mohou být již nakoupené zbytky zásob plastových příborů poskytovány zaměstnancům v interních kuchyňkách podniků i po uplynutí data účinnosti zákazu uvádění na trh?

Podle návrhu zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků je zákaz „uvádění na trh“ pro jednorázové „plastové příbory“ stanoven od 1. července 2021, přičemž „uvedením na trh“ se rozumí „první úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky v rámci podnikání k distribuci, spotřebě nebo použití nebo dovoz vybraného plastového výrobku“.

Výrobky, které však již byly uvedeny na trh před nabytím účinnosti tohoto zákona (byly předány v rámci distribučního řetězce), bude možné ještě následně do 1. července 2022 „uvádět do oběhu“, přičemž uvedením výrobku „do oběhu“ se rozumí každé úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky k distribuci, spotřebě nebo použití po jeho uvedení na trh. Pokud tedy budou výrobky uvedeny na trh před nabytím účinnosti zákona, bude do 1. července 2022 umožněn jejich případný doprodej. Pro dodávající osoby (např. osoba, která přístroje dodává zaměstnavateli) platí výše uvedené termíny pro „uvedení na trh“ a „uvedení na oběh“.

Pokud jde o možnost poskytnutí již „nakoupených zásob“ plastových přístrojů prostřednictvím zaměstnavatele pouze svým zaměstnancům a výhradně v interních kuchyňkách podniku, to je z našeho pohledu možné i po uplynutí data 1. 7. 2022 a nejedná se v tomto případě o „uvedení do oběhu“. Jak je uvedeno, musí se jednat o poskytnutí těchto přístrojů pouze zaměstnancům a výhradně v rámci podniku. Rozhodně je potřeba uvažovat o udržitelných alternativách plastových přístrojů než si vytvářet velké zásoby a používat plastové přístroje i po roce 2022.

Vztahuje se zákaz i na používání plastových brček, které jsou přichyceny k dětským nápojům?

Ano. I na tato plastová brčka se zákaz vztahuje.

Vztahuje se zákaz na veškeré jednorázové plastové nádoby na jídlo?

Ne. U nádob na potraviny se zákaz vztahuje na nádoby z expandovaného polystyrenu. Nádoby na potraviny z ostatních plastů jsou povoleny k použití, ale budou se na ně vztahovat jiná opatření ze zákona.

Vztahuje se zákaz také na zmrzlinové nádoby na potraviny z expandovaného polystyrenu?

Do působnosti směrnice by měly spadat především ty nádoby, ze kterých je mražený krém „typicky konzumován“ (například mají přímo připevněné plastové lžičky apod.). Dále by měly splňovat kritérium toho, že jsou „určené k okamžité spotřebě“, přičemž za potraviny určené k okamžité spotřebě lze považovat zejména ty, které nejsou určené k další přípravě, jako je vaření či ohřívání a lze je tedy konzumovat bez nutnosti jakékoliv další přípravy.

V případě nádob na mražený krém by neměly spadat do působnosti směrnice nádoby, u kterých se jedná např. o rodinná balení a zmrzlina není z těchto nádob typicky přímo konzumována. Návrh Pokynů EK se přímo o zmrzlinových nádobách nezmiňuje.

Vztahuje se zákaz na nádoby na potraviny z extrudovaného polystyrenu?

Ne. Směrnice o jednorázových plastech (návrh zákona o jednorázových plastech) ve vazbě na nádoby na potraviny vztahuje zákaz pouze k nádobám z expandovaného polystyrenu.

Nebude se měnit nebo posouvat transpoziční termín pro zákaz používání jednorázového nádobí?

Ne. Dle návrhu zákona o jednorázových plastech je termín navržen dle požadavku směrnice o jednorázových plastech na 1. červenec 2021. Současně je v zákoně navrženo přechodné období pro doprodej těchto výrobků, které již budou na trhu, stanoveno je s termínem do 30. června 2022. Vybrané termíny a celková účinnost zákona samozřejmě závisí na průběhu legislativního procesu.

Od kdy bude platit zákaz uvádění na trh pro plastová brčka? Bude možné výrobky, které budou v době účinnosti zákona uvedené na trh doprodat? Bude možné dovážet tyto výrobky do ČR po uplynutí data účinnosti?

Dle aktuálního znění návrhu zákona o jednorázových plastech bude zakázáno vybrané plastové výrobky, kterými jsou brčka, uvádět na trh od 1. července 2021, přičemž uvedením výrobku „na trh“ se rozumí první úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky v rámci podnikání k distribuci, spotřebě nebo použití nebo dovoz vybraného plastového výrobku. Dovoz těchto výrobků do České republiky po uplynutí data nabytí účinnosti zákona tedy nebude legální.

Výrobky, které však již byly uvedeny na trh před nabytím účinnosti tohoto zákona (byly předány v rámci distribučního řetězce), bude možné ještě následně spotřebovat nebo použít a uvádět do oběhu, přičemž uvedením výrobku „do oběhu“ se rozumí každé úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky k distribuci po jeho uvedení na trh. Pokud tedy budou výrobky uvedeny na trh před nabytím účinnosti zákona, bude do 1. července 2022 umožněn jejich případný doprodej.

Co bude zákaz uvádění na trh znamenat pro výrobce nápojů balených kartonků opatřených brčky?

Zákaz uvádění do oběhu bude pro výrobce nápojů balených do kartonků s brčky znamenat, že výrobce musí přejít na jiná než plastová brčka v takovém termínu, aby minimální trvanlivost výrobků opatřených plastovými brčky končila do 30. 6. 2022 a tedy od 1. 7. 2022 se již v tržní síti nemohla vyskytovat.

Brčka, která jsou součástí balení nápojů, musejí být „uvedena na trh“ nejpozději do 30. června 2021, přičemž uvedením na trh se rozumí první úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky v rámci podnikání k distribuci, spotřebě nebo použití nebo dovoz vybraného plastového výrobku. Po 30. červnu 2021 bude možné nápoje balené s brčky až do 30. 6. 2022 doprodat (pokud trvanlivost těchto nápojů neskončí dříve).

Bude nová legislativa k jednorázovým plastům zakazovat používání plastových obalů na potraviny nad 20 kg, konkrétně tzv. bag-in boxy?

Ne. Návrh zákona o jednorázových plastech, ani návrh novely zákona o obalech (které převádějí do českého práva směrnici o jednorázových plastech), žádné pravidlo o zakazu používání plastových obalů na potraviny nad 20 kg nezavádí. Cílem zákonné úpravy je omezit dopady jednorázových plastů na životní prostředí a snížit množství zbytečného plastového odpadu. Přímo zákaz uvádění na trh se týká pouze části vybraných jednorázových výrobků z plastu, kam ale bag-in boxy nespadají.

Budou do zákazu spadat blistry na dorty, které jsou celé nebo částečně vyrobeny z expandovaného polystyrenu?

Jelikož se v tomto případě jedná o nádobu na potraviny, která je tvořena z expandovaného polystyrenu a obsažené potraviny jsou určeny ke spotřebě bez jakékoli další přípravy, jako je vaření či ohřívání, bude se na takovéto nádoby od 1. července 2021 vztahovat jejich zákaz uvádění na trh (dle návrhu zákona o jednorázových plastech).

Oproti tomu, na nádoby tvořené pouze z plastového materiálu (bez obsahu expandovaného polystyrenu a oxo-rozložitelného plastu) se zákaz uvádění na trh vztahovat nebude.

Jak dlouho je možné používat pro balení jídla menuboxy z expandovaného polystyrenu? Může restaurátér, který bude mít zásobu těchto menuboxů na několik let, prodávat jídlo v těchto menuboxech ještě několik let?

Pokud jsou menuboxy vyrobené z expandovaného polystyrenu, mohou být uváděny na trh nejpozději do 30. 6. 2021. Uváděny do oběhu mohou být nejpozději do 30. 6. 2022, přičemž uvedením do oběhu se rozumí každé úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky k distribuci, spotřebě nebo použití po jeho uvedení na trh. To znamená, že prodej a použití těchto menuboxů k balení a pro následný prodej jídla je možné nejpozději do 30. 6. 2022.

Pokud restaurátér bude mít zásobu těchto menuboxů na několik let dopředu, nelze v nich dále prodávat jídlo po uplynutí termínu zakazu uvádění do oběhu, který je stanoven k 1. 7. 2022.

Jaká pravidla budou platit nově pro zákaz uvádění na trh pro plastové vatové tyčinky? Bude možný jejich následný doprodej?

Plastové vatové tyčinky musejí být „uvedeny na trh“ nejpozději do 30. června 2021, přičemž uvedením na trh se rozumí první úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky v rámci podnikání k distribuci, spotřebě nebo použití nebo dovozu vybraného plastového výrobku.

Zákaz uvádění do oběhu, který se týká plastových vatových tyčinek, bude pro výrobce znamenat, že musí přejít na alternativní výrobky v takovém termínu, aby se do 30. 6. 2022 a tedy od 1. 7. 2022, již v tržní síti nemohly vyskytovat.

Plastové vatové tyčinky, které byly uvedeny na trh před 1. červencem 2021 bude po 1. červenci 2021 tedy možné až do 30. 6. 2022 doprodat.

Bude se zákaz vztahovat na přepravní termoobaly z polystyrenu (konkrétně boxy na přepravu ryb)?

Na přepravní termoobaly z polystyrenu se působnost zákona nevztahuje, neboť nejsou naplněny definiční znaky jednorázové nádoby na potraviny.

Bude zákaz jednorázových plastů platit také pro tácky pod chlazené maso prodávané v obchodech, případně další potraviny v obchodech?

Zákaz nádob na potraviny z expandovaného polystyrenu se týká nádob, jako jsou krabičky s víkem či bez něj, které se používají k pojmutí potravin určených k okamžité spotřebě, jsou obvykle spotřebovávány přímo z této nádoby a jsou připraveny ke spotřebě bez jakékoli další přípravy, jako je vaření či ohřívání. Týká se to ale také nádob používaných pro rychlé občerstvení nebo jiná jídla připravená k okamžité spotřebě. Dále se zákaz týká kelímků a nádob na nápoje z expandovaného polystyrenu.

Na tácky pod chlazené maso apod. v obchodech však tento zákaz neplatí. V těchto případech se zde nejedná o potravinu, která by byla určena k okamžité konzumaci z těchto tácků a je zde nutná její další příprava před konzumací.

Vztahuje se zákaz brček rovněž na tzv. cukrovinkové výrobky „Fruity straws“, ochucené cukrovinkové kuličky, duté tyčky připevněné k lízátkům, které připomínají slámku?

V případě výrobků tzv. „Fruity Straws“, ochucených cukrovinkových kuliček a lízátek se o brčka nejedná, neboť nejsou určeny jako pomůcka ke konzumaci nápojů.

Na jaké výrobky z oxo-rozložitelných plastů se zákaz definovaný zákonem vztahuje?

Výrobky z oxo-rozložitelných plastů budou od 1. července 2021 zakázány uvádět na trh kompletně. Zákon stanovuje celkový zákaz pro tyto plastové výrobky a nedefinuje specifické druhy výrobků.

Může být uzavřena před 1. 7. 2021 s výrobcem dohoda na dodání množství hotových výrobků (se starými obaly) za předpokladu, že fyzické dodání výrobků bude probíhat až postupně v budoucnu po 1. 7. 2021. Lze tímto způsobem postupovat a dojít k výkladu, že tím bylo splněno „uvedení na trh“?

Ne, uvedeným způsobem nelze postupovat.

Uvedením na trh“ se dle návrhu zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí rozumí **„první úplné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky v rámci podnikání k distribuci, spotřebě nebo použití nebo dovoz vybraného plastového výrobku“**. Závazná je v tomto případě zákonná definice, nikoliv definice podle „Modré příručky EU“, dle které je „výrobek uveden na trh, když je poprvé dodán na trh Unie. „Modrá příručka“ není právně závazným dokumentem. Právně závazné jsou v tomto případě uvedený zákon a směrnice (EU) 2019/904. Uvedená směrnice mimo jiné stanovuje, že členské státy stanoví sankce za porušení vnitrostátních ustanovení přijatých podle této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Pokud by v tomto případě byla odpovědnost zajištění povinností na zahraničních osobách, vnitrostátní kontrolní orgány by nemohly v praxi zajistit kontrolu těchto povinností, což by bylo v rozporu s touto směrnicí. Povinnosti v rámci zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí jsou v naprosté většině stanoveny výrobcí, který uvádí výrobky na trh, přičemž výrobci jsou v zákoně jednoznačně definováni (v souladu se směrnicí).

Povinnost snižování spotřeby

Na jaké výrobky se povinnost snižování spotřeby bude vztahovat?

Povinnost snižovat spotřebu se bude vztahovat *na nápojové kelímky (včetně uzávěrů a víček) a nádoby na potraviny (s víkem či bez něj).*

Jakým způsobem zákon navrhuje snižování spotřeby příslušných výrobků?

Zákon uvádí jako nástroj ke snížení spotřeby tzv. ekomodulaci a osvětu spotřebitelů.

Požadavek na pevně přichycené víčko

Na jaké výrobky se povinnost mít pevně přichycené víčko bude vztahovat?

Povinnost pevně přichyceného víčka se bude vztahovat na *nádoby na nápoje do objemu 3l*.

Od kdy bude uvedená povinnost pevně přichyceného víčka k nádobě platit?

Povinnost bude platit od července 2024.

Bude se pevně přichycené víčko vztahovat i na tzv. bag-in-boxy?

Ano, pokud se bude jednat o bag-in-boxy do objemu 3l. Na bag-in-boxy se budou vztahovat i další povinnosti ze zákona (rozšířená odpovědnost výrobce).

Vztahuje se tato povinnost rovněž na nádoby na nápoje z kompozitních materiálů?

Ano, povinnost pevně přichyceného víčka se vztahuje i na nádoby na nápoje z kompozitních materiálů.

Vztahuje se tato povinnost na plastová víčka u skleněných nebo kovových nádob?

Ne.

Jaký je rozdíl mezi nápojovými kelímkami „beverage cups“, „nápojovými lahvemi“ „beverage bottles“ a nádobami na nápoje „beverage containers“? Jsou např. „beverage cups“ pouze klasické jednorázové kelímky, které se pak plní v prodejnách rychlého občerstvení, nebo jím může být i hotový výrobek s nápojem prodáváný např. v supermarketu?

V rámci působnosti směrnice (zákona) by měly být zahrnuty veškeré nápojové kelímky, které jsou vyrobeny částečně nebo zcela z plastu (jsou potaženy plastovou vrstvou a jsou určeny na jedno použití) - tzn. např. nápojové kelímky na jedno použití prodávané v rámci restaurací rychlého občerstvení, v automatech na kávu, tak i nápojové kelímky na kávu prodávané v supermarketových obchodech. Z hlediska definice nápojových kelímků směrnice SUP neuvádí konkrétní bližší popis, kritéria a příklady těchto výrobků.

Pokud jde o pojem „nádoby na nápoje“ (beverage containers) dle směrnice SUP jsou považovány za „nádoby na nápoje“ nádoby o objemu až 3 litry, tj. nádoby, jež se používají k pojmutí kapalin, např. nápojové lahve včetně jejich uzávěrů a víček a nápojové obaly z kompozitních materiálů, včetně jejich uzávěrů a víček, avšak nikoli kelímky na nápoje, neboť ty tvoří pro účely této směrnice samostatnou kategorii plastových výrobků na jedno použití. Dále nejsou za nádoby na nápoje ve smyslu směrnice (zákona) považovány skleněné nebo kovové nádoby na nápoje, které mají uzávěry a víčka vyrobené z plastu a nádoby na nápoje určené a používané na potraviny pro zvláštní lékařské účely.

V případě nápojových lahví a nápojových obalů z kompozitních materiálů je tedy „nádobou na nápoje“ nadřazeným pojmem.

Transpoziční zákon definuje nádobu na nápoje jako nápojovou lahev nebo kompozitní obal na nápoje používaný pro jakýkoli druh nápoje, včetně piva, vína, pitné vody, tekutého občerstvení, šťáv a nektarů, mléka nebo instantních nápojů určených k přímé spotřebě bez nezbytného smísení s jiným výrobkem či jiné úpravy. Za „nápojovou

Ministerstvo životního prostředí

lahve“ se dle výše uvedeného návrhu zákona považuje nápojová lahev používaná pro jakýkoliv druh nápoje, včetně piva, vína, pitné vody, tekutého občerstvení, šťáv, nektarů, mléka nebo instantních nápojů určených k přímé spotřebě bez nezbytného smísení s jiným výrobkem či jiné úpravy.

Dle pokynů EK by měl být hlavním prvkem pro rozlišování mezi kategoriemi výrobků v tomto případě jejich tvar.

Jsou lahve na léky (sirup proti kašli, nachlazení) také považovány za nápojové lahve ve smyslu směrnice (EU) 2019/904 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí?

Ne, lahve na léky nejsou považovány za nápojové lahve a nespádají do působnosti této směrnice.

Požadavek na cíle sběru

Na jaké výrobky se povinnost plnit cíle sběru vztahuje?

Povinnost se vztahuje na *nápojové lahve do objemu až 3l včetně jejich uzávěrů a víček*.

Jak jsou povinné cíle sběru nastaveny?

Do roku 2025 je potřeba zajistit minimálně cíl 77 %, od roku 2029 minimálně cíl 90 %.

Jedná se o cíle pro recyklaci nebo o cíle sběru?

Cíle jsou nastaveny na úroveň sběru nápojových lahví.

Jak je nápojová lahev definována?

Lahev používaná pro jakýkoliv druh nápoje, včetně piva, vína, pitné vody, tekutého občerstvení, šťáv a nektarů, mléka nebo instantních nápojů určených k přímé spotřebě bez nezbytného smísení s jiným výrobkem či jiné úpravy.

Vztahuje se tato povinnost na skleněné lahve s plastovými víčky?

Ne.

Požadavek na obsah recyklátu ve výrobku

Na jaké výrobky se povinný obsah recyklátu vztahuje?

Povinnost se vztahuje na *nápojové lahve do objemu až 3l včetně jejich uzávěrů a víček*.

Jak jsou povinné obsahy recyklátu v nápojových lahvích nastaveny?

Do roku 2025 je potřeba zajistit minimálně 25 % recyklovaného PET v PET lahvích a do roku 2030 30 % recyklovaného plastu v nápojových lahvích.

Jak je nápojová lahev definována?

Lahev používaná pro jakýkoliv druh nápoje, včetně piva, vína, pitné vody, tekutého občerstvení, šťáv a nektarů, mléka nebo instantních nápojů určených k přímé spotřebě bez nezbytného smísení s jiným výrobkem či jiné úpravy.

Vztahuje se tato povinnost na skleněné lahve s plastovými víčky?

Ne.

Požadavek na označování výrobku

Na jaké výrobky se povinnost označování vztahuje?

Povinnost se vztahuje na:

- *hygienické vložky, tampony, aplikátory tamponů,*
- *vlhčené ubrousky pro péči o domácnost a osobní hygienu,*
- *tabákové výrobky s filtry a filtry uváděné na trh pro použití v kombinaci s tabákovými výrobky,*
- *nápojové kelímky.*

Vztahuje se povinnost označování na všechny výše uvedené výrobky, i když obsahují pouze určitý podíl plastu?

Ano, povinnost označování se vztahuje na všechny 4 výše vyjmenované typy výrobků, pokud obsahují jakékoliv množství plastu.

Od kdy povinnost označování výrobků platí?

Povinnost nového označování dle Nařízení platí od 3. července 2021, nicméně účinnost v návrhu českého transpozičního zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků je stanovena již od 1. července 2021 kvůli závazným legislativním pravidlům, s ohledem na jednotné dny právní účinnosti (viz: zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, v platném znění). Finální účinnost návrhu zákona záleží samozřejmě na tom, kdy bude schválen a publikován ve Sbírce zákonů.

Musí být novým označením opatřeny všechny typy plastových kelímků na studené a teplé nápoje (limonáda, ice-tea, teplý čaj, káva)?

Ano, povinnost nového označení se vztahuje na všechny kelímky na nápoje, které obsahují plast a jsou určeny na jedno použití.

Vztahuje se povinnost nového označení také na víčka od těchto nápojových kelímků?

Ne, na víčka od nápojových kelímků se tato povinnost označení nevztahuje. Přesná pravidla pro umístění označení na nápojové kelímky jsou uvedena v Nařízení (EU) 2020/2151.

Kde jsou uvedeny závazné podoby piktogramů pro označování výrobků

V nařízení Evropské komise 2151/2020/EU. Nařízení je přímo účinné, nebude připravován prováděcí předpis na úrovni ČR. Piktogramy ve vektorizované podobě jsou dostupné pod následujícím odkazem (v nabídce „Available translation“ je potřeba vybrat „Čeština“):

https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics/single-use-plastics/sups-marking-specifications_en

Pokud zahraniční právnická osoba (usazená mimo ČR) úplatně dodává vybraný plastový výrobek české právnické osobě do jejího skladu v ČR za účelem jeho distribuce v ČR, platí, že výrobcem (a tedy osobou, kterou tíží povinnost podle § 8 odst. 1 návrhu zákona) je až česká právnická osoba, která odebírá vybrané plastové výrobky od této zahraniční entity?

Ano, výrobcem je až česká právnická osoba, která odebírá vybrané plastové výrobky od této zahraniční entity.

Dle § 3 písm. b) návrhu zákona se výrobcem rozumí:

1. Podnikatel usazený v České republice, který bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku vyrábí, plní, prodává nebo dováží a uvádí na trh vybrané plastové výrobky, naplněné nebo nenaplněné, s výjimkou osoby vykonávajících rybolovnou činnost ve smyslu čl. 4 bodu 28 nařízení EP a Rady (EU) č. 1380/2013 nebo

2. Podnikatel, který prostřednictvím použití prostředků komunikace na dálku prodává přímo konečným uživatelům do České republiky z jiného státu, kde je usazen, vybrané plastové výrobky, naplněné nebo nenaplněné, s výjimkou osoby vykonávajících rybolovnou činnost podle čl. 4 bodu 28 nařízení EP a Rady (EU) č. 1380/2013.

K jakému okamžiku pak výrobce (česká právnická osoba) ve výše popsaném případě uvádí výrobek na trh? V okamžiku, kdy ho přijme ve svém skladě na území ČR? To by ale znamenalo, že už v tomto okamžiku musí být výrobek opatřen označením, a tudíž fakticky to označení musí zajistit už zahraniční výrobce, který ale není výrobcem ve smyslu definice návrhu zákona, protože není usazen v ČR? Nebo česká právnická osoba uvádí výrobek na trh až dodáním dalšímu článku v distribučním řetězci?

Uvedení výrobku na trh proběhne v tomto případě okamžikem jeho předání, resp. přijmutím ve skladě. Dle zákona se uvedením výrobku na trh rozumí první úplatné, nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky v rámci podnikání k distribuci, spotřebě nebo použití nebo dovoz vybraného plastového výrobku (jedná se zde v první řadě o výše popsanou situaci, kdy výrobek přepraví do ČR osoba, která zde není usazena a výrobek předá jiné osobě. Použití výrazu „dodání výrobku na území ČR k distribuci, spotřebě nebo použití“ tuto situaci řeší, neboť za toho, kdo výrobek dodal, bude považován ten, kdo ho od takové osoby ze zahraničí nabyl za účelem další distribuce a je zde usazen).

Od chvíle, kdy bude zákon účinný, musí být v okamžiku dodání výrobku na trh výrobek již opatřen novým označením, tzn., že označení musí prakticky zajistit již zahraniční osoba a musí být tedy předem dojednané, že výrobek bude splňovat zákonné požadavky, přičemž do 3. července 2022 je možné označit výrobky pomocí nálepek.

Pokud česká právnická osoba „výrobce“ poté dodá výrobek dalšímu článku v distribučním řetězci, je to považováno za „uvedení výrobku do oběhu“.

V jakém jazyce má být uveden informační text k označování „VYROBENO Z PLASTU“ apod., pokud jsou výrobky vyrobeny v České republice, ale jsou uváděny na trh v jiných zahraničních státech?

Pokud jsou výrobky uváděny na trh v České republice, přičemž „uvedením na trh“ se dle zákona rozumí „první úplatné nebo bezúplatné dodání vybraného plastového výrobku na území České republiky v rámci podnikání k distribuci, spotřebě nebo použití nebo dovoz vybraného plastového výrobku“, tak za předpokladu, že je naplněna tato

Ministerstvo životního prostředí

definice, musí být výrobek označen českým textem „VYROBENO Z PLASTU“. Pokud jsou výrobky pouze vyrobeny v ČR a jsou uskladněny (a nejsou dodány jiné osobě v rámci ČR), nejedná se o uvedení na trh v ČR.

V případě, že česká společnost pouze dané výrobky v České republice vyrábí, ale dále jsou „uváděny na trh“ v jiném členském státě, musí být vždy daný výrobek opatřen označením v úředním jazyce daného členského státu, kde je výrobek „uváděn na trh“, tedy v jazyce jejího zahraničního zákazníka. Sám zahraniční zákazník, který je odběratelem těchto výrobků, by se měl informovat a aktivně komunikovat o tom, jakým způsobem požaduje dané výrobky označit a v jakém státě bude výrobky uvádět na trh, neboť zahraniční zákazník bude pravděpodobně v postavení „výrobce“, který uvede výrobky na trh v jiném státě (záleží na konkrétní právní úpravě daného členského státu EU, česká právní úprava upravuje pouze pravidla v souvislosti s územím ČR) a tím pádem na něho přechází odpovědnost za to, že výrobky budou označené v souladu s Nařízením.

Česká společnost by byla, pokud jde o uvádění výrobků na trh v zahraničí, v postavení „výrobce“ pouze tehdy, pokud by dodávala zboží do zahraničí prostřednictvím použití prostředků komunikace na dálku, a v tomto případě by bylo přímo její povinností označit výrobek dle jazyka toho státu, do kterého by výrobek dodávala (např. dodání zboží přímo konečným uživatelům prostřednictvím e-shopu).

Na výrobky, které budou uvedeny na trh mimo členské státy Evropské unie se povinnost označování dle směrnice 2019/904 a Nařízení (EU) 2020/2151 nevztahuje.

Zákon by měl podle návrhu nabýt účinnosti dnem 1. července 2021. Pokud výrobce (česká právnická osoba) uvedla na trh plastový výrobek před tímto datem, může tento výrobek bez časového omezení zůstat na trhu i po 3. červenci 2021 bez označení vyžadovaného návrhem zákona?

Ano, pokud výrobce uvedl na trh vybraný plastový výrobek před datem účinnosti zákona, povinnost označování se na tento výrobek zpětně vůbec neuplatní. Účinnost zákona je ovšem dle současného návrhu zákona stanovena od 1. července 2021, nikoliv od 3. července 2021. Účinnost je stanovena na 1. července 2021, s ohledem na tzv. jednotné dny právní účinnosti podle § 3 odst. 3 zákona č. 309/1999 Sb., ve znění zákona č. 277/2019 Sb.

Bude možné, aby výrobce umístil piktoqram na přední stranu jednotkového balení cigaret?

Dle směrnice o jednorázových plastech není označení vyžadováno u obalů s povrchem menším než 10 cm². Pro všechna ostatní balení tabákových výrobků s filtry platí pravidla pro označování stanovená v prováděcím nařízení komise (EU) 2020/2151 a označení musí být umístěno v souladu s tímto nařízením. Dle vydaného nařízení musí být označení pro tabákové výrobky s filtry umístěno vodorovně na vnější zadní ploše jednotkového balení a na vnějším balení. Pokud se označení ve své minimální velikosti nevejde vodorovně na vnější zadní plochu jednotkového balení, může být pootočeno o 90° a umístěno svisle na zadní plochu nebo na kteroukoli vnější boční plochu jednotkového balení a ve všech případech musí být jasně viditelné.

Je možné umístit v rámci přechodného období nálepky s novým označením na transparentní obal pokrývající jednotkové a vnější balení?

Dle odboru odpadů MŽP by mělo být umožněno umístit nálepky na transparentní obal (fólii) pokrývající „jednotkové balení“ (tj. folie, která je na jednotlivé krabičce cigaret).

Ministerstvo životního prostředí

Jednotkové balení tak bude tím pádem označeno v souladu s Nařízením 2020/2151. Dle směrnice 2014/40/EU se „jednotkovým balením“ rozumí nejmenší jednotlivé balení tabákového nebo souvisejícího výrobku, který je uveden na trh.

U „vnějšího balení“ (např. kartonu) by umístění nálepky na „fólii“ umožněno být nemělo, jelikož to je přímo v rozporu s textem směrnice 2014/40/EU, která stanovuje, že *vnějším balením* se rozumí jakýkoliv obal, ve kterém jsou tabákové výrobky nebo související výrobky uváděny na trh a který obsahuje jednotkové balení nebo soubor jednotkových balení; přičemž transparentní obaly se nepovažují za „vnější balení“. V tomto případě by měla být tedy nálepka umístěna přímo na karton.

Kde bude muset být označen kelímek na nápoje?

Povinné označení musí být uvedeno na samotném kelímku.

Podrobné informace k povinnému označování vybraných plastových výrobků jsou k dispozici pod následujícím odkazem

https://www.mzp.cz/cz/znaceni_podle_sup

Bude se povinnost označování vztahovat i na papírové kelímky s tzv. plastovou „coating“ vrstvou?

Ano. Pokud kelímek obsahuje tzv. „coating“ vrstvu z plastu spadá do působnosti směrnice a vztahují se na něj povinnosti k označování.

Bude se povinnost nového označování vztahovat i na vlhčené ubrousky ze 100 % celulóзовých vláken?

Dle odboru odpadů MŽP by vlhčené ubrousky ze 100 % celulóзовých vláken (za předpokladu, že při jejich výrobě nedochází k záměrné chemické modifikaci přírodního polymeru) neměly spadat do působnosti směrnice 2019/904 a neměly by se na ně tedy vztahovat povinnosti nového označování.

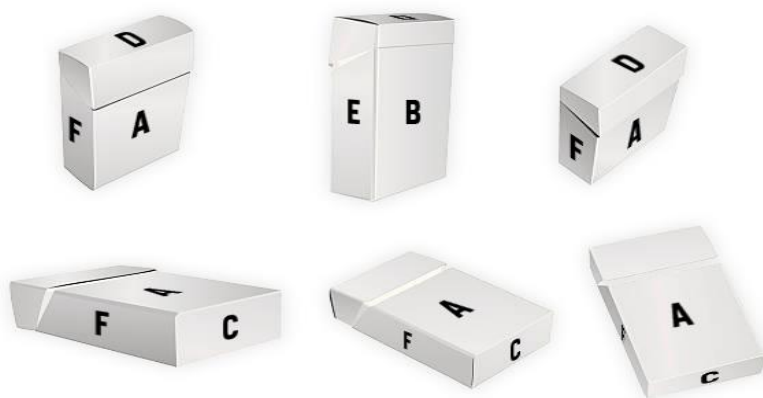
Aktuální návrh Pokynů Evropské Komise k vybraným plastovým výrobkům (z prosince 2020) obsahuje výklad, dle kterého, by měly spadat do působnosti směrnice materiály jako je viskóza a celofán, ačkoliv jsou tvořeny z celulózy, jelikož během jejich výrobního procesu prochází celulóza jako přírodní polymer záměrnou chemickou modifikací. Pokud se přírodní polymer používá ve výrobním procesu, který zahrnuje takové kroky, které vyžadují vytváření, nebo rozbíjení kovalentních vazeb polymerů, považuje se tento proces (dle současného návrhu těchto pokynů) za chemickou modifikaci, přičemž chemicky upravené materiály by do působnosti směrnice spadat měly. MŽP k tomuto výkladu vzneslo vůči EK připomínky a s takovýmto výkladem nesouhlasí, nicméně finální rozhodnutí toho, co má být považováno za „chemicky modifikované polymery“ zatím EK oficiálně nerozhodla.

Dle aktuálního návrhu těchto pokynů EK je přírodní polymer považován za „nemodifikovaný“, pokud jeho výrobní proces nezahrnuje kroky, které nutně vedou k rozbití nebo vytváření nových kovalentních vazeb v polymeru. Například, tam kde výrobní proces zahrnuje pouze rozpuštění celulózy bez nutnosti rozbití kovalentní vazby v polymerech, které jsou tím pádem bez chemické modifikace, jsou polymery považovány za „chemicky nemodifikované“, tak je tomu např. v případě lyocellu. Změny, jako je např. změna orientace polymerních řetězců vůči sobě navzájem, také nejsou považovány za chemické modifikace, které by měnily stav přírodního polymeru.

U materiálů tedy záleží především na tom, zda při jejich výrobním procesu dochází k jejich záměrné chemické modifikaci.

Nařízení v příloze III odst. 2 písm. a) bodu I. stanoví, že označení musí být umístěno vodorovně na vnější zadní ploše jednotkového balení a na vnějším balení. Pokud se označení ve své minimální velikosti nevejde vodorovně na vnější zadní plochu jednotkového balení, může být pootočeno o 90° a umístěno svisle na zadní plochu nebo na kteroukoli vnější boční plochu jednotkového balení. Nařízení přitom vnější boční plochu jednotkového balení dále nespécifikuje. Co přesně je míněno „vnější boční plochou“ jednotkového balení?

Dle odboru odpadů se „vnější boční plochou jednotkového balení“ rozumí plocha na obrázku níže, označená **písmeny F a E**, zatímco u ostatních písmen se o boční plochu z našeho pohledu nejedná. U **písmene A** by se mělo jednat o přední vnější plochu, u **písmene B** o zadní vnější plochu, u **písmene D** o horní vnější plochu, u **písmene C** o spodní vnější plochu.

Je v Nařízení 2020/2151 nebo směrnici 2019/904 definována „zadní strana jednotkového balení“? Má MŽP k dispozici výklad této definice?

Výklad definice „zadní strany“ balení tabákových výrobků nemá Ministerstvo životního prostředí k dispozici, nicméně dle názoru odboru odpadů je "přední plochou" jednotkového balení ta, kterou výrobce například prezentuje v reklamách nebo při on-line prodeji těchto výrobků a "zadní plocha" je ta, která se nachází naproti ní.

Dle přílohy III odst. 2 písm. a) bodu I. nařízení lze označení pootočit o 90°, pokud se ve své minimální velikosti nevejde vodorovně na vnější zadní plochu. Je tím umožněno pootočit označení o 90° a umístit ho svisle na plochu B na obrázku i v případech, kdy je požadavek na vodorovné umístění označení v konfliktu s požadavky na umístění dalších prvků povinného označení tabákových výrobků s filtrem vyplývajícími z jiných právních předpisů, zejména s ohledem na tabákovou nálepku či kombinované zdravotní varování?

Ne. Dle odst. 2 písm. i přílohy III Nařízení, označení nesmí žádným způsobem bránit viditelnosti zdravotních varování požadovaných směrnicí 2014/40/EU a označení nesmí být zcela nebo částečně zakryto jinými štítky nebo značením.

Nařízení v příloze III odst. 2 písm. a) bodu I. stanoví, že při otevření jednotkového balení a vnějšího balení podle jakýchkoli pokynů by označení nemělo být roztrženo nebo poškozeno tak, že bude nečitelné; dále nařízení stanoví, že jednotlivá políčka označení nesmí být oddělena. Je možné označení umístit i v místě otevírání krabičky jednotkového balení?

Umístění varování je možné i v místě otevírání jednotkového balení, za předpokladu, že splní všechny podmínky uvedené v Nařízení a bude umístěné tím způsobem, aby nemohlo být roztrženo nebo poškozeno tak, že bude nečitelné.

Jaká bude výše pokut, pokud kontrolní orgán zjistí, že výrobce neoznačil výrobky v souladu s novými požadavky na označování?

Pokud výrobce spáchá přešůpek podle § 25 odst. 1 písm. e) zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na ŽP tím, že neoznačí nebo označí vybraný plastový výrobek v rozporu s požadavky stanovenými tímto zákonem [a prováděcím nařízením Komise (EU) 2020/2151], lze uložit výrobcí za tento přešůpek podle § 25 odst. 2 písm. c) pokutu až do výše 5 000 000 Kč.

Může výrobce umístit vysvětlující marketingový text umístěný na obale nad obrázkem želvy nebo toto Nařízení neumožňuje? Nad obrázkem by byl například umístěn text/QR kód typu, že výrobek obsahuje plast, ale daná společnost již snížila použití plastů při výrobě výrobků na určité množství.

Nařízení neposkytuje žádný prostor pro vlastní úpravy povinného označení. Nelze povinný text označení přemísťovat dle vlastní potřeby. Pravidla pro umístění povinného informačního textu jsou v Nařízení jasně stanovena. Pokud výrobce splní všechny podmínky v souladu s tímto Nařízením včetně umístění povinného informačního textu („PLAST VE VÝROBKU“/“PLAST VE FILRU“ apod., podle toho, o jaký výrobek se jedná) a dále bude chtít a mít prostor na výrobek umístit ještě další „vlastní“ informační text, popřípadě QR kód, tak je možné ho na výrobek umístit.

Kompletní znění Nařízení, které vymezuje přesné podmínky pro umístění nového povinného značení a jeho korigendum naleznete pod následujícími odkazy:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32020R2151&qid=1610113971422>

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.077.01.0040.01.CES&toc=OJ%3AL%3A2021%3A077%3ATOC

Kde je možné nalézt piktogramy ve vektorizované podobě?

Piktogramy v příslušných grafických formátech a jazykových verzích naleznete na webových stránkách Evropské Komise pod níže uvedeným odkazem (v nabídce „Available translation“ je potřeba vybrat „Čeština“):

https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics/single-use-plastics/sup-s-marking-specifications_en

Umožňuje v současné době Nařízení, aby informační text v jazyce dotyčného členského státu (např. České republiky), kde se výrobek uvádí na trh, byl umístěn u vícejazyčných označení „jinde“ na obalu a současně byl hlavní text umístěn těsně pod symbolem želvy v jazyce jiného členského státu (např. v angličtině)?

MŽP se v této otázce obrátilo na Evropskou Komisi. Ze sdělení EK vyplývá, že v současné době není možné, aby text v jazyce dotčeného členského státu (např. České republiky), kde je výrobek uváděn na trh se objevil u vícejazyčných označení na jiném místě na obalu a hlavní text pod symbolem označení byl v jazyce jiného členského státu (např. v angličtině). Evropská Komise v současné době zkoumá možnosti, jak v budoucnu v tomto ohledu zajistit větší flexibilitu.

Pro jaké technologie tisku umožňuje Nařízení tisk barev?

Tisk barev označení musí splňovat podmínky, tak jak jsou uvedené v Nařízení (EU) 2020/2151. Dle Nařízení se použijí barvy s následujícími kódy barev:

Bílá: C = 0/M = 0/Y = 0/K = 0

Černá: C = 0/M = 0/Y = 0/K = 100

Červená: C = 0/M = 90/Y = 60/K = 0

Modrá: C = 60/M = 0/Y = 0/K = 0

Dle odst. 3 písm. c) Nařízení musí být označení provedeno bez jakýchkoli dodatečných efektů a úpravy barev. Dle vyjádření Evropské komise použití barev CMYK bylo navrhováno již od počátečních návrhů prováděcího Nařízení v loňském roce a členské státy následně odhlasovali Nařízení v uvedeném znění. EK nemá údajně k dispozici žádný převodník ani návod převodu barev z CMYK do barev PANTONE. MŽP upozornilo EK, že řada výrobců používá barvy PANTONE a je potřeba ze strany EK vyjasnit, jaké jsou odpovídající barevné kódy ve vzorníku barevných odstínů a zda budou tolerovány nepatrné odchylky pro odstíny barev.

Pokud informační text označení u nápojových kelímků vyrobených částečně z plastu obsahuje více jazykových verzí, musí být i ostatní jazykové verze informačního textu označené rámečkem? Musí být informační text vytištěný bílou barvou na černém podkladu?

Dle přílohy IV odst. 1. Nařízení, musí být nápojové kelímky vyrobené částečně z plastu opatřeny následujícím tištěným označením, přičemž černá linka ohraničující označení není jeho součástí. Jejím jediným účelem je zviditelnit tenkou bílou linku ohraničující označení na bílé stránce. Označení se skládá ze dvou stejně velkých políček (červeného a modrého), která jsou umístěna vedle sebe, a obdélníkového černého políčka obsahujícího informační text „VÝROBEK OBSAHUJE PLAST“, které je umístěno pod oběma stejně velkými políčky. Poměr mezi výškou a délkou označení je 1:2

Ministerstvo životního prostředí

Pokud je informační text přeložen do jiného nebo několika jiných úředních jazyků členských států, umístí se tento přeložený informační text buď těsně pod označení (tzn. mimo toto označení), nebo přímo v černém obdélníkovém políčku pod textem prvního jazyka (tzn. přímo v označení), a v obou případech je jasně viditelný. Ve výjimečných případech se pro nedostatek místa na vnější ploše kelímku může informační text přeložený do jiného nebo několika jiných úředních jazyků členských států umístit jinde na kelímku tak, aby byl co nejbližší k označení a byl jasně viditelný. Pokud je informační text v dalších jazycích umístěn do černého obdélníkového políčka, jsou možné odchylky od maximální požadované velikosti označení.

Za předpokladu, že není informační text v dalších jiných jazycích umístěn také přímo v černém obdélníkovém políčku, nemusí být dle našeho názoru nutně v bílé barvě (Nařízení toto nikde nestanovuje). V Nařízení je uvedeno pouze, že se použijí barvy s následujícími kódy barev: — Bílá: C = 0/M = 0/Y = 0/K = 0 — Černá: C = 0/M = 0/Y = 0/K = 100 — Červená: C = 0/M = 90/Y = 60/K = 0 — Modrá: C = 60/M = 0/Y = 0/K = 0.

Musí být u nápojových kelímků vyrobených zcela z plastu tištěné označení aplikováno černým textem na bílém podkladu? Musí být bílý podklad (výplň rámečku) tištěný i na bílém kelímku?

U kelímků vyrobených zcela z plastu má výrobce na výběr ze dvou možností použití označení. Nápojové kelímky vyrobené zcela z plastu musí být opatřeny buď následujícím vytištěným označením

nebo následujícím vyrytým/vyraženým označením:

Pro tištěné kelímky platí následující pravidla:

Vnější úprava označení musí být provedena bez jakýchkoli dodatečných efektů, retuše nebo zvětšení pozadí. Označení by mělo mít oproti pozadí dostatečný kontrast, aby bylo dobře čitelné. Obrys označení by proto měl být vytištěn v jedné z následujících barev: — Bílá: C = 0/M = 0/Y = 0/K = 0 — Černá: C = 0/M = 0/Y = 0/K = 100 — Červená: C = 0/M = 90/Y = 60/K = 0 — Modrá: C = 60/M = 0/Y = 0/K = 0.

Z uvedeného tedy z našeho pohledu nevyplývá, že by měl transparentní kelímek obsahovat bílý podklad nebo, že by bílý podklad musel být tištěn na bílém kelímku.

Kde má být umístěno označení u kelímků, které mají po celé délce kelímku vertikální rýhování?

V příloze IV odst. 4 písm. i Nařízení je uvedeno, že u rýhovaných kelímků nesmí být označení vyražené/vyryté na rýhování. U tištěného označení toto uvedeno není. S tímto dotazem jsme se obrátili na Evropskou Komisi, nicméně zatím nám ze strany EK nebyla poskytnuta žádná odpověď k této otázce. Podle našeho názoru však v případě vertikálně rýhovaných kelímků lze splnit povinnost jedinečným vytištěním piktogramu přes rýhování. Do budoucna z výše uvedených důvodů doporučujeme, soustředit se zejména na výrobu alternativních kelímků, které budou schopné splnit podmínky označení bez problémů.

U kelímků s vícejazyčným informačním textem musí být každá jazyková verze textu v samostatném rámečku, nebo lze umístit tuto jazykovou verzi do jednoho rámečku?

Nařízení v příloze IV písm. c) ii stanovuje, že pokud je informační text přeložen do jiného nebo několika jiných úředních jazyků členských států, umístí se tento přeložený informační text buď:

- 1) těsně pod označení** (Označení se skládá ze dvou stejně velkých políček (červeného a modrého), která jsou umístěna vedle sebe, a obdélníkového černého políčka obsahujícího informační text „VÝROBEK OBSAHUJE PLAST“, které je umístěno pod oběma stejně velkými políčky. Poměr mezi výškou a délkou označení je 1:2)
- 2) nebo přímo v černém obdélníkovém políčku** pod textem prvního jazyka, a v obou případech je jasně viditelný.
- 3) Ve výjimečných případech** se pro nedostatek místa na vnější ploše kelímku může informační text přeložený do jiného nebo několika jiných úředních jazyků členských států umístit jinde na kelímku tak, aby byl co nejbližší k označení a byl jasně viditelný.

Je někde v Nařízení stanoveno, která jazyková verze informačního textu má být u kelímků s vícejazyčným označením uvedena jako první?

Nařízení stanovuje v čl. 3, že informační text označení musí být v úředním jazyku nebo úředních jazycích členského státu (členských států), kde se plastový výrobek na jedno použití uvádí na trh. To znamená, že pokud je výrobek uváděn na trh např. v České republice, musí být první text, který je součástí označení (viz definice označení výše) uveden v českém jazyce.

Jak již bylo uvedeno výše, pokud je informační text dále přeložen do jiného nebo několika jiných úředních jazyků členských států, umístí se tento přeložený informační text buď těsně pod označení, nebo v černém obdélníkovém políčku pod textem prvního jazyka, a v obou případech je jasně viditelný. Ve výjimečných případech se pro nedostatek místa na vnější ploše kelímku může informační text přeložený do jiného nebo několika jiných úředních jazyků členských států umístit jinde na kelímku tak, aby byl co nejbližší k označení a byl jasně viditelný.

Pořadí následujících jazykových verzí informačního textu již záleží na výrobcu, jaké jiné jazykové verze a v jakém pořadí na výrobek umístí.

Požadavek na rozšířenou odpovědnost výrobců

Na jaké výrobky se povinnost rozšířené odpovědnosti výrobců vztahuje?

Povinnost se vztahuje na:

- *nádoby na potraviny,*
- *sáčky a obaly na potraviny k okamžité spotřebě,*
- *nádoby na nápoje do 3 l,*
- *nápojové kelímky,*
- *plastové tašky,*
- *vlhčené ubrousky,*
- *balónky,*
- *tabákové výrobky s filtry, filtry uváděné na trh pro použití v kombinaci s tabákovými výrobky,*
- *lovná zařízení.*

Od kdy platí povinnost rozšířené odpovědnosti výrobců tabákových výrobků s filtry a filtrů pro tabákové výrobky?

Dle návrhu zákona o jednorázových plastech od 1. ledna 2023.

Budou moci výrobci tyto povinnosti plnit kolektivně?

Ano, zákon předpokládá vznik kolektivních systémů.

Bude moci kolektivní systém plnit povinnosti pro výrobce různých výrobků?

Ano, návrh zákona takovou možnost připouští.

Co přesně si lze představit pod pojmem rozšířená odpovědnost výrobců?

Rozšířenou odpovědností výrobce se dle směrnice o jednorázových plastech rozumí skutečnost, že na výrobce vybraných plastových výrobků se budou vztahovat nové povinnosti, které budou povinni zajistit. Tyto povinnosti budou příslušní výrobci plnit prostřednictvím kolektivního systému, přičemž podrobnosti založení a podmínky fungování kolektivních systémů bude stanovovat nový zákon.

Předmětné povinnosti budou dotčení výrobci plnit prostřednictvím kolektivního systému obdobně, jako je tomu již dnes dle zákona o obalech, kde výrobci plní své povinnosti prostřednictvím autorizované obalové společnosti, která zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů. Na dotčené výrobce se dle návrhu zákona o jednorázových plastech budou vztahovat nové povinnosti, jako například hradit náklady na osvětová opatření, úklid odpadků vzniklých z uvedených výrobků a další povinnosti uvedené v návrhu zákona.

Požadavek na osvětovou činnost

Na jaké výrobky se povinnost osvětové činnosti vztahuje?

Povinnost se vztahuje na:

- *nádoby na potraviny,*
- *sáčky a obaly na potraviny k okamžité spotřebě,*
- *nádoby na nápoje do 3l,*
- *nápojové kelímky,*
- *plastové tašky,*
- *vlhčené ubrousky,*
- *hygienické vložky a tampony a aplikátory tamponů*
- *balónky,*
- *tabákové výrobky s filtry, filtry uváděné na trh pro použití v kombinaci s tabákovými výrobky,*
- *lovná zařízení.*

Od kdy bude povinnost platit?

Dle návrhu zákona o jednorázových plastech od 1. července 2021.

Budou osvětové povinnosti výrobců blíže specifikovány?

Ano, prováděcím právním předpisem (vyhláškou) k zákonu.

Další otázky

Vztahuje se směrnice (zákon) rovněž na tzv. bioplasty?

Ano, s ohledem na definici plastu ve směrnici o jednorázových plastech spadají do působnosti směrnice (zákona) i tzv. bioplasty.

Zákon o jednorázových plastech – výrobky a požadovaná opatření

Výrobky	Požadovaná opatření
Nádoby na potraviny a nápojové kelímky	Snížení spotřeby
Plastové vatové tyčinky, plastové příbory, talíře, brčka, míchátko, tyčky k balónkům, nádoby na potraviny z expandovaného polystyrenu, kelímky z expandovaného polystyrenu, nádoby na nápoje z expandovaného polystyrenu, produkty z oxo-rozložitelných plastů	Zákaz uvádění na trh.
Nádoby na nápoje do objemu 3l	Požadavky na výrobky - víčko přichycené k nádobě
Hygienické vložky, tampony, aplikátory tamponů, vlhčené ubrousky, tabákové výrobky s filtry, filtry uváděné na trh pro použití v kombinaci s tabákovými výrobky, nápojové kelímky	Požadavky na značení – informace pro spotřebitele na výrobku
Nádoby na potraviny, sáčky a obaly na potraviny k okamžité spotřebě, nádoby na nápoje do 3l, nápojové kelímky, plastové tašky, vlhčené ubrousky, balónky, tabákové výrobky s filtry, filtry uváděné na trh pro použití v kombinaci s tabákovými výrobky	Rozšířená odpovědnost výrobců
Nápojové lahve do 3l	<p>Oddělený sběr - cíl pro oddělený sběr nápojových lahví (včetně uzávěrů a víček). Stanoveny jsou dva cílové roky: 2025 - 77 %, 2029 - 90 %.</p> <p>Povinný obsah recyklovaného plastu v nápojových lahvích: 25% od roku 2025 pro PET lahve, 30% od roku 2030 všechny plastové nápojové lahve.</p> <p>Požadavky na nádoby na nápoje se vztahují i na nápojové lahve (nápojové lahve jsou podskupinou nádob na nápoje).</p>
Nádoby na potraviny, sáčky a obaly na potraviny k okamžité spotřebě, nádoby na nápoje do 3l, nápojové kelímky, plastové tašky, vlhčené ubrousky, balónky, tabákové výrobky s filtry, filtry uváděné na trh pro použití v kombinaci s tabákovými výrobky, hygienické vložky, tampony, aplikátory tamponů	Osvětová opatření – informace pro spotřebitele
Lovná zařízení	Na tyto výrobky se budou uplatňovat postupy týkající se rozšířené odpovědnosti výrobců a osvětových opatření.

Zpracoval: Odbor odpadů MŽP

V Praze 16. 4. 2021

Poznámka: S ohledem na to, že nebyl dokončen legislativní proces k návrhu zákona o jednorázových plastech, se informace vztahují ke znění návrhu zákona o jednorázových plastech předloženého do Poslanecké sněmovny (sněmovní tisk 1155, sněmovní tisk 1156).